

Bezoek aan het monument "Yad Vashem"

Toespraak van paus Benedictus XVI

Jeruzalem

Maandag 11 mei 2009

"Aan hen geef Ik in Mijn huis en binnen Mijn muren een gedenksteen en een naam ...een eeuwige naam geef Ik hun, een die nooit wordt uitgewist" (Jes. 56,5).

Deze tekst uit het boek van de profeet Jesaja levert de twee eenvoudige woorden die de diepe betekenis van deze eerbiedwaardige plaats plechtig tot uitdrukking brengen: *yad* – "gedenkteken"; *shem* – "naam". Ik ben gekomen om in stilte voor dit gedenkteken te staan, dat is opgericht in eervolle herinnering aan de miljoenen Joden die gedood zijn in de verschrikkelijke tragedie van de *Shoah*. Ze hebben hun leven verloren, maar nooit zullen ze hun naam verliezen: die staat onuitwisbaar geschreven in de harten van hun geliefden, van hun medegevangenen die het hebben overleefd, en van al diegenen die vastbesloten zijn dat een dergelijke verschrikking nooit meer over de mensheid mag losbarsten. Bovenal zijn hun namen voor altijd gegrift in de herinnering van de almachtige God.

Men kan een medemens beroven van zijn bezit, van zijn kansen of van zijn vrijheid. Men kan een verraderlijk net van leugens spinnen om anderen ervan te overtuigen dat bepaalde groepen geen respect verdienen. Maar wat men ook probeert, men kan nooit de *naam* van een medemens wegnemen.

De heilige Schrift leert ons het belang van de naam, als aan iemand een unieke opdracht of een bijzondere gave wordt verleend. God noemde Abram "Abraham", omdat hij "vader van een menigte volkeren" zou worden (Gen. 17,5). Jakob werd "Israël" genoemd omdat hij "met God en met mensen gestreden en hen overwonnen" had (Gen. 32,29). De in dit eerbiedwaardige monument bewaarde namen zullen voor

altijd een heilige plaats innemen onder de talloze nakomelingen van Abraham. Net zoals bij hem werd hun geloof op de proef gesteld. Net zoals bij Jakob werden ze geplaatst in de moeizame worsteling om de plannen van de Allerhoogste te herkennen. Mogen de namen van deze slachtoffers nooit vergaan! Moge hun lijden nooit worden ontkend, gekleineerd of vergeten! En mogen alle mensen van goede wil voortaan waakzaam zijn, opdat uit het hart van de mens alles wordt uitgeroeid dat ooit weer zou kunnen leiden tot tragedies zoals deze!

De katholieke Kerk, toegewijd aan de leer van Jezus en aan het voornemen Zijn liefde voor alle mensen na te volgen, ervaart een diep medeleven met de slachtoffers die hier

herdacht worden. Ook is zij allen nabij die vandaag de dag op grond van hun etniciteit, huidskleur, levensomstandigheden of godsdienst vervolgd worden – zij deelt in hun lijden en maakt hun hoop op gerechtigheid tot de hare. Als Bisschop van Rome en opvolger van de apostel Petrus bevestig ik – evenals mijn voorgangers hebben gedaan – dat de Kerk verplicht is onophoudelijk te bidden en te werken om te garanderen dat de haat nooit weer zal heersen in de harten van de mensen. De God van Abraham, de God van Isaak en de God van Jakob is de God van de vrede (vgl. ps. 85,9).

De Schrift leert dat het onze taak is de wereld eraan te herinneren dat God leeft, ook als wij het soms moeilijk vinden Zijn geheimvolle en ondoorgrondelijke wegen te begrijpen. Hij heeft Zichzelf geopenbaard en Hij werkt nog steeds in de geschiedenis van de mensen. Hij alleen regeert de wereld in gerechtigheid en oordeelt onpartijdig over de volken (vgl. ps. 9,9)

Als men kijkt naar de gezichten die worden weerspiegeld in het bassin dat stil in dit gedenkteken ligt, kan men niet anders dan zich herinneren dat ieder daarvan een naam draagt. Ik kan me alleen maar de vreugdevolle verwachting voorstellen van hun ouders, toen ze verlangend op de geboorte van hun kinderen wachtten. Welke naam zullen we dit kind geven? Wat zal er van hem of haar worden? Wie had zich kunnen voorstellen dat ze tot zulk een beklagenswaardig lot zouden worden veroordeeld!

Als we hier stil zijn, weerklinkt hun schreeuw in ons hart. Het is een schreeuw tegen iedere daad van onrecht en geweld. Het is een voortdurend verwijt tegen het vergieten van onschuldig bloed. Het is de schreeuw van Abel die uit de grond tot de Almachtige opstijgt. Wij belijden ons

onwankelbaar vertrouwen op God en geven deze schreeuw een stem met de woorden uit het Boek der Klaagliederen, dat zo betekenisvol is voor zowel Joden als Christenen:

“Zonder einde is de genade van de Heer, onuitputtelijk is Zijn erbarmen.

Uw grote trouw is iedere morgen weer nieuw.

‘Ik behoor aan de Heer’, zegt mijn hart. ‘Hij blijft mijn hoop’.

Goed is de Heer voor wie hoopt, voor iedereen die Hem zoekt.

Goed is het, in stilte, op redding van de Heer te wachten.” (Kl. 3, 22-26)

Dierbare vrienden, ik ben God en ook u bijzonder dankbaar voor de gelegenheid hier in stilte te kunnen verblijven: een stilte om te gedenken, een stilte om te bidden, een stilte om te hopen.

© Copyright 2009 – Libreria Editrice Vaticana / R.-K. Kerkgenootschap in Nederland

Vertaling: dr. N. Stienstra, met medewerking van drs. N.M. Schnell, pr